

MŁODZIEŻOWA OLIMPIADA WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE

Test eliminacji centralnych z kluczem odpowiedzi i komentarzami

edycja IV
rok szkolny [2018/2019]
09.05.2019 r.

Organizator:

Fundacja Promocji i Akredytacji Kierunków
Ekonomicznych

Projekt wspiera:

Ministerstwo Edukacji Narodowej

TEST

1. (1 pkt) Które z państw nie wchodzi w skład Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej?
- a) Rosja,
 - b) Ukraina,**
 - c) Armenia,
 - d) Kirgistan.

Euroazjatycka Unia Gospodarcza została utworzona w 2014 r., a w jej skład wchodzi obecnie pięć państw: Armenia, Białoruś, Kazachstan, Kirgistan i Rosja.

2. (1 pkt) Stolica Australii to:
- a) Brisbane,
 - b) Canberra,**
 - c) Melbourne,
 - d) Sydney.

Stolicą Australii jest Canberra – miasto zbudowane w XX w., jako kompromisowe rozstrzygnięcie sporu między Sydney a Melbourne odnośnie lokalizacji stolicy państwa.

3. (1 pkt) W 2019 r. FYROM zmieniła nazwę na:
- a) Górna Macedonia,
 - b) Nowa Macedonia,
 - c) Republika Macedonii,
 - d) Republika Macedonii Północnej.**

Republika Północnej Macedonii do 12 lutego 2019 r. nosiła oficjalnie nazwę Republika Macedonii, jednak w kontaktach międzynarodowych - na skutek presji Grecji, która uważa się za jedynego spadkobiercę starożytnej Macedonii - często używała nazwy Była Jugosłowiańska Republika Macedonii (ang. Former Yugoslav Republic of Macedonia – FYROM). Nowa nazwa to efekt porozumienia między Macedonią a Grecją zawartego 25 stycznia 2019 r. nad jeziorem Prespa.

4. (1 pkt) Jakiego państwa prezydentem wybrana została w marcu 2019 r. Zuzana Čaputová?
- a) **Słowacji,**
 - b) Chorwacji,
 - c) Czech,
 - d) Słowenii.

W wyborach odbywających się w dniach 16 marca (I tura) i 30 marca (II tura) 2019 r. prezydentem Republiki Słowackiej została Zuzana Čaputová. Urząd objęła 15 czerwca 2019 r.

5. (1 pkt) Które państwo w latach 2012–2019 zezwoliło Julianowi Assange’owi na przebywanie na terenie swojej ambasady w Londynie?
- a) Argentyna,
 - b) Brazylia,
 - c) **Ekwador,**
 - d) Kolumbia.

Julian Assange, założyciel serwisu WikiLeaks, w latach 2012-2019 przebywał na terenie ambasady Ekwadoru w Londynie w efekcie udzielenia mu przez to państwo azylu politycznego. Azyl został cofnięty w 2019 r.

6. (1 pkt) W którym roku Pokojową Nagrodę Nobla otrzymał Lech Wałęsa?
- a) 1980,
 - b) **1983,**
 - c) 1989,
 - d) 1995.

Lech Wałęsa otrzymał Pokojową Nagrodę Nobla w 1983 r.

7. (1 pkt) Kto został wybrany następcą Petra Poroszenki na stanowisku prezydenta Ukrainy?
- a) **Wołodimir Zełenski,**
 - b) Jurij Bojko,
 - c) Anatolij Hrycenko,
 - d) Ihor Smeszko.

Wołodimir Zełenski został wybrany prezydentem Ukrainy w II turze wyborów prezydenckich 21 kwietnia 2019 r. i objął urząd 20 maja 2019 r.

8. (1 pkt) Na kiedy został przełożony termin wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej?

- a) 1 września 2019 r.,
- b) 31 października 2019 r.,**
- c) 31 grudnia 2019 r.,
- d) 29 marca 2020 r.

Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej miało wystąpić z Unii Europejskiej najpóźniej 29 marca 2019 r., jednak w związku z przeciągającym się procesem negocjacji i ratyfikacji umowy wystąpienia termin ten został ostatecznie wydłużony do 31 października 2019 r.

9. (1 kt) Co nie jest organem kontroli państwowej lub ochrony prawa?

- a) Najwyższa Izba Kontroli,
- b) Rzecznik Praw Obywatelskich,
- c) Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji,
- d) Rada Polityki Pieniężnej.**

Wśród organów kontroli państwowej i ochrony prawa rozdział IX Konstytucji RP z 1997 r. wymienia Najwyższą Izbę Kontroli, Rzecznika Praw Obywatelskich i Krajową Radę Radiofonii i Telewizji.

10. (1 pkt) Ile było oficjalnych spotkań Donalda Trumpa z Kim Dzong Unem?

- a) 1,
- b) 2,**
- c) 3,
- d) 4.

Do dnia 9 maja 2019 r. odbyły się dwa oficjalne spotkania Kim Dzong Una z Donaldem Trumpem – w Singapurze (12 czerwca 2018 r.) i w Hanoi (28 lutego 2019 r.).

11. (2 pkt) W 2018 r. Rzecznikiem Praw Dziecka został wybrany:

- a) Marek Piechowiak,
- b) Mikołaj Pawlak,**
- c) Marek Michalak,
- d) Paweł Jaros.

W listopadzie 2018 r. Sejm wybrał, a w grudniu Senat zatwierdził Mikołaja Pawlaka na urząd Rzecznika Praw Dziecka. M. Pawlak złożył ślubowanie 14 grudnia 2018 r.

12. (2 pkt) Komu nie przysługuje prawo inicjatywy ustawodawczej?
- a) prezydentowi,
 - b) posłom,
 - c) **marszałkowi Senatu,**
 - d) Radzie Ministrów.

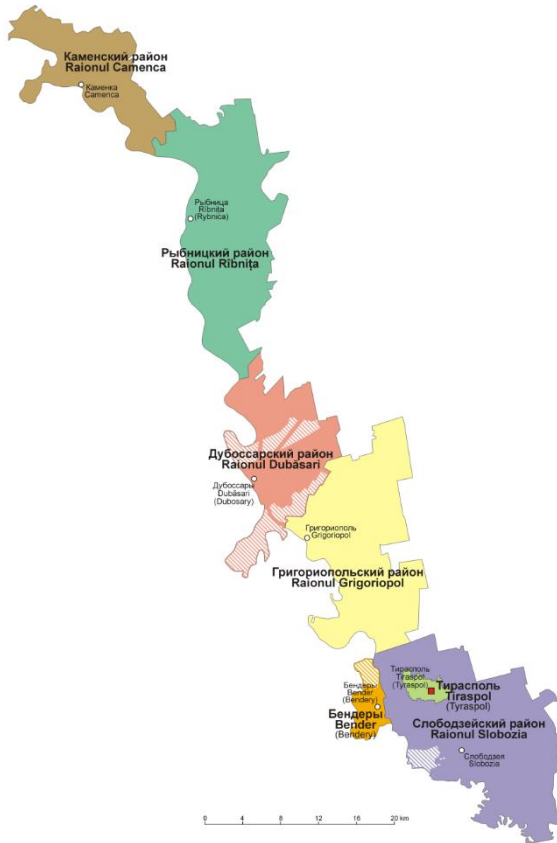
Konstytucja RP z 1997 r. przyznaje prawo inicjatywy ustawodawczej prezydentowi, posłom i Radzie Ministrów.

13. (2 pkt) Który z kluczowych dokumentów w rozwoju praw człowieka powstał najwcześniej?
- a) **Wielka Karta Swobód,**
 - b) Powszechna Deklaracja Praw Człowieka i Obywatela,
 - c) Deklaracja niepodległości Stanów Zjednoczonych,
 - d) Deklaracja Narodów Zjednoczonych.

Wielka Karta Swobód, ograniczająca możliwość nakładania podatków oraz sądenia, została wydana w Anglii przez króla Jana Bez Ziemi w 1215 r.

14. (2 pkt) Twórcami teorii powstania państwa na drodze walki klas byli:
- a) **Karol Marks i Fryderyk Engels,**
 - b) Ludwik Gumpłowicz i Włodzimierz Lenin,
 - c) Karol Kautsky i Max Weber,
 - d) Karl Liebknecht i Róża Luksemburg.

Założenia marksistowskiej teorii powstania państwa i znaczenie dla jego powstania klas społecznych wyłożył Fryderyk Engels w pracy „Pochodzenie rodziny, własności prywatnej i państwa”, opublikowanej w 1884 r.

15. (2 pkt) Powyższa mapa przedstawia podział administracyjny państwa nieuznanego w Europie. Jakiego?

- a) Osetii Południowej,
- b) Górskiego Karabachu,
- c) Kosowa,
- d) **Naddniestrza.**

Powyższa mapa przedstawia podział administracyjny Naddniestrzańskiej Republiki Mołdawskiej – Naddniestrza – nieuznanego państwa leżącego między Mołdawią a Ukrainą, które w 1990 r. jednostronnie ogłosiło niepodległość.

16. (2 pkt) Do obowiązków obywatela RP nie zalicza się:

- a) troski o dobro wspólne,
- b) dbałości o stan środowiska,
- c) ponoszenia ciężarów i świadczeń publicznych,
- d) **dbania o kulturę języka.**

Obowiązki obywatela RP wymienione są w art. 81-86 Konstytucji RP z 1997 r. (Rozdział II: Wolności, prawa i obowiązki człowieka i obywatela) i obejmują: wierność RP, troskę o dobro wspólne, przestrzeganie prawa, ponoszenie ciężarów i świadczeń publicznych, obronę ojczyzny i dbanie o stan środowiska.

17. (2 pkt) Kto w 2019 r. otrzymał Nagrodę Akademii Filmowej (Oscara) za najlepszą reżyserię?

- a) **Alfonso Cuarón,**
- b) Paweł Pawlikowski,
- c) Spike Lee,
- d) Yorgos Lanthimos.

W 2019 r. Nagrodę Akademii Filmowej dla najlepszego reżysera otrzymał Alfonso Cuarón za film „Roma” (wyprodukowany w 2018 r.).

18. (2 pkt) Nowa Kaledonia to tak zwane terytorium zamorskie:

- a) Belgii,
- b) **Francji,**
- c) Holandii,
- d) Zjednoczonego Królestwa.

Nowa Kaledonia to archipelag na południowo-zachodnim Pacyfiku, który należy do Francji od 1853 r. W 1946 r. Nowa Kaledonia otrzymała status terytorium zamorskiego.

19. (2 pkt) W którym państwie w kwietniu 2019 r. na drodze wojskowego zamachu stanu pozbawiono władzy prezydenta Omara al-Bashira?

- a) Gabonie,
- b) **Sudanie,**
- c) Mali,
- d) Zimbabwe.

Omar al-Bashir za sprawą przewrotu wojskowego został prezydentem Sudanu w 1989 r. i sprawował władzę do 2019 r., gdy został usunięty ze stanowiska na drodze zamachu stanu i zastąpiony przez gen. Ahmeda Awada Ibn Aufa.

20. (2 pkt) Kto w marcu 2019 objął urząd prezydenta Republiki Kazachstanu?

- a) Chaltmaagijn Battulga,
- b) **Kasym-Żomart Tokajew,**
- c) Nursułtan Nazarbajew,
- d) Shavkat Mirziyoyev.

Następcą Nursułtana Nazarbajewa na stanowisku prezydenta Kazachstanu został Kasym-Żomart Tokajew, dotychczasowy przewodniczący Senatu.